

Араблар юртимизни босиб олганми ёки фатх қилганми?

Ассаламу алайкум, Шайх хазратлари. Баъзи биродарлар билан Мавароуннахрнинг фатх килиниши масаласида бироз "тортишиб" колдик. Улар юртимизга араблар боскинчилик йўли билан келишган, аникроги "бостириб келишган" дейишяпти. Айтишларича бу тарихий факт экан. Мен бу гапларни хазм кила олмаяпман. Шу масалани ёритиб берсангиз, илтимос.

Жавоб (Шайх Мухаммад Содик Мухаммад Юсуф):

- Бу Ислом душманларининг гапи. Душманлар Исломдаги фатх ҳаракатини боскинчилик ҳаракати, бошка юртларни босиб олиш, бойликларини ўзлаштириш, халкларни кул қилиш, дея баҳолайдилар. Ўлкамизнинг ҳақиқий боскинчилари бўлмиш кофирлар бу ҳаракатни «Араб истилоси» деб номлаганлар. Уларнинг айтишича, араблар бостириб келиб ҳаммаёкни ўзлариники қилиб олганлар. Кишиларни мажбуран Исломга киритганлар. Исломни қабул қилмаганларни ўлдирганлар ёки катта солиқ солганлар. Исломий фатхларни «Араб истилоси» дейиш нотўғри эканлигини душманларнинг ўзлари ҳам билади, аммо Исломга қарши нимадир ўйлаб чиқариш керак бўлган. Натижада, шу ибора ўйлаб топилган. Чунки фотиҳлар ичида араб эмаслар ҳам кўп эди. Шу билан бирга, уларнинг ҳаракати ҳеч қачон истило бўлмаган. Мусулмонлар қаерга борсалар, динга даъват қилиш учун, адолат ўрнатиш учун борганлар. Ўша ерларнинг аҳолиси

билан ака-ука бўлиб яшаб колганлар.

Мусулмонлар ҳеч бир юртнинг молу мулкини талаб олиб кетмаган. Кишиларни Исломга киришга мажбур ҳам этмаган. Уларнинг муомаласи мустамлакачиларнинг номаъкул муомаласига мутлако ўхшаган эмас. Буни инсофли ажнабий тарихчилар ва олимлар ҳам такрор-такрор қайд этганлар. Машхур олим Томас Орланднинг «Исломга даъват» китобида бу ҳақиқатни тасдиқлайдиган қўпгина ҳужжатли далиллар келтирилади. Яхшиси, бу масалани саҳобаларнинг ўзидан сўраш керак. Тарихда шундай бўлган ҳам. Саҳобаи киромлар Саъд ибн Абу Ваккос розияллоху анху бошчиликларида ўша даврдаги иккита катта империянинг бири Форс давлати чегарасига келиб тушдилар. Бундан хабар топган Форс давлати Рустам исмли лашкарбоши раҳбарлигида тайёргарлигини кўриб қўйган эди. Рустам мусулмонлар томон ўз элчиларини юборди. Форс элчилари мусулмонларнинг бошлигини тополмай анча вақт овора бўлишди. Чунки Саъд ибн Абу Ваккос розияллоху анхунинг алоҳида ажратилган жойи ҳам, кийими ҳам йўқ эди. У киши лашкарлари билан аралашиб юрар эдилар. Элчилар у кишини одамлар орасидан топдилар. Ўзларини таништирган элчилар Форс давлати раҳбарлари мусулмонлар вакили билан гаплашмокчи эканлигини билдиришди. Саъд ибн Абу Ваккос оркаларига шундай қараган эдилар, ерда ёнбошлаб ётган, юпун кийинган Рибъий исмли саҳобага кўзлари тушди. Унга:

«Сен булар билан боргин, бошликлари бизнинг вакилимиз билан гаплашмокчи экан», дедилар.

Рибъий розияллоху анху бир чапдаст ҳаракат билан найзасига таяниб от устига сакраб минди ва элчиларга қараб:

«Кетдик», деди.

Элчилар лол бўлиб туриб қолдилар. Бир жулдурвоки кийинган «вакил»га, бир ерда ўтирган «амир»га қарашди. Ўзаро бир нималарни гаплашдилар-да, ниҳоят, катталари Саъд ибн Абу Ваккос розияллоху анхуга:

«Бундан кўра тузукрок одам йўқми?» деди.

Саъд ибн Абу Ваккос розияллоху анху:

«Ичимизда тузугимиз шу, вакил юборишни сизлар сўрадингиз, биз эмас», дедилар.

Ноилож қолган элчилар ўша вакилни олиб, йўлга тушдилар. Қароргоҳга яқинлашишлари билан элчилар отдан тушиб, таъзим қилиб юра бошладилар. Мусулмонларнинг вакили Рибъий розияллоху анху эса, уларнинг бу қулгули ҳолларини томоша қилиб, отдан тушмай қулиб ичкарига кирди. Аммо қоровуллар бирдан ёпирилиб, уни от устидан тортиб олишди ва улуглари олдига от миниб бориб бўлмаслигини англатишди. Аммо у киши бошини мағрур тутиб, найзасини ерга қадаб-қадаб кета бошлади. У ҳар сафар найзасини ерга урганида, ерга тўшалган бир йўлбарс терисини тешар эди. Рибъий розияллоху анху тўғри бориб, тахтда ўтирган бошликнинг ёнидан жой олди. Аммо хизматкорлар дарҳол у кишини пастга ўтиришга мажбур этишди. Шунда Рибъий розияллоху анху:

«Бизга сизлар ҳакингида, адолатли подшоҳларингиз ҳақида хабарлар борар эди.

Ҳаммаси беҳуда экан. Агар ўзингизга ўхшаш бир одамга шунчалар таъзим қиладиган бўлсангиз, бизга ҳеч ҳам тенг кела олмайсизлар», деди.

Форсларнинг каттаси таржимонга:

«Ундан сўра-чи, нима учун келишди экан?» деди.

Рибъий розияллоху анху бу савол жавобига асрлар бўйи қоида бўлиб қолган жумлани айтди:

«Аллох таоло бизни бандаларни бандаларга ибодат килишдан Аллохга ибодат килишга, динларнинг жабридан Исломнинг адлига, бу дунё торлигидан у дунё кенглигига чиқариш учун юборди», деди.

Ха, мусулмон фотихлар бошқа юртларга фойдаларини кўзлаб эмас, балки Аллохнинг амрини бажариш учун борганлар. Улар дунёдаги инсонлар кулликнинг турли кўринишларидан озод бўлиши учун курашганлар. Ер юзида факат Аллохнинг ҳукми барқарор бўлишини истаганлар. Улар ер юзидаги бирон кимсага жабр ва зулмни раво кўрмаганлар. Хар ким хохлаган динини танлаб, Ислом адолатидан фойдалансин, деб ҳаракат килганлар. Улар қайси юрт тупроғига кадам қўйсалар, олдин ерли аҳоли орасида тушунтириш ишларини олиб борганлар. Чунки уларнинг вазифаси кишиларга Аллохнинг дини Исломни етказиш бўлган. Улар ҳақ динга тарғиб қила туриб, мусулмон бўл–саломат бўласан ёки дининг да колмокчи бўлсанг, жия бер; унга ҳам, бунга ҳам кўнмасанг, орамизда уруш бўлади, дейишган.

Мусулмон фотихлар: «Биз тажовузкор уруш қилмаймиз, бировни динимизга қиришга мажбур ҳам этмаймиз. Биз факат бошқаларни Исломга даъват қиламиз, ким хохласа, мўмин бўлсин, хохламаса, кофирлигича қолсин. Ўзининг иши. Факат бизнинг йўлимизни тўсмасин, бошқаларни даъват қилишимизга ҳалакит бермасин. Исломга қирмокчи бўлганларнинг ҳам йўлини тўсмасин. Бизнинг фикримизча, инсон факат мусулмон бўлгандагина ёлғиз Аллохга ибодат қилган бўлади. Бу ҳақиқатни одамларга етказиш бизга топширилган. Топширикни адо этишимизга тўсик бўлма! Ким бетараф бўлса, марҳамат, четда тинч-омон тураверсин. Лекин ким бизга қарши қикса, даъватга йўл бермаса, бошқаларнинг Исломни ўрганишига тўсик бўлса, у билан урушишдан бошқа илож қолмайди», дейдилар.

Мусулмонларга уруш қилганларга қарши уруш қилинади, ҳолос. Уруш пайтида Исломий қоида бўйича қари кишилар, ёш болалар, аёллар ва ибодатхоналарга тегиш мумкин эмас. Шунингдек, қурол қўтариб қикмаганлар ҳам тинч қоладилар. Агар Аллох нусрат бериб мусулмонлар қолиб қелсалар, душманни қуролсизлантириб, уларнинг Ислом соясида тинч-омон яшашлари жорий қилинади. Урушмасдан дастлабки даъватдаёқ ўз динида қолиб, жия беришни ихтиёр этганлар ҳам мусулмонлар билан бирга тинч-омон яшайверадилар.

Жия одамларни қийнаш учун жорий қилинган солиқ эмас. У хар бир бошга мажбурий ҳам эмас, балки қодир кишилардан маълум миқдорда қолинадиган тўловдир.

Биринчидан, жия Аллохнинг динига даъват қилишнинг йўлини тўсмаслик, қарши турмаслик аломати сифатида берилади.

Иккинчидан, жия берган шахсни мусулмонлар ички ва ташқи душманлардан ҳимоя қиладилар. Унинг ўзи, қолу қолқи ва қола аъзоларининг ҳимоясини ўз қиммаларига қоладилар. Жия тўлаган қиши харбий хизматдан ва бошқа сафарбарликлардан озод қилинади.

Учинчидан, жия тўлаган қиши мусулмонлар тақдим этадиган оммавий-ижтимоий таъминотлардан фойда қолади. Улар қурган қўприқ, йўл, бозор ва бошқа нарсалардан фойдаланади. Қариганда, қексалиқ нафақаси қолади.

Тўртинчидан, жия олгандан қўнг мусулмонлар юқорида қикр этилган ишларни бажара олмасалар, жияни қайтариб эғасига топширадилар.

Умуман, жия масаласига тузукрок назар қолинса, уни хар қим ўзи учун бериши аён бўлади. Ҳудди шу маънода мусулмонлар ҳам қакот-ушур ва бошқа йўллар билан ўз қиссаларини қўшадилар.

Ислондаги жиянинг адолатини янада яхши тушуниш учун уни танкид қилиб, адолатсиз деганлардан бирининг муомаласига назар солайлик.

Коммунистлар ўз фойдаларини кўзлаб, кишиларни алдаш учун баъзи диний ташкилотлар тузган эдилар. Бу ташкилотларда фақат улар ихтиёр қилган кишилар ишлашига қарамасдан, ўша ташкилотларга ҳам, уларда ишловчиларга ҳам мисли қўрилмаган оғир солиқлар солинар эди. Баъзи бир маиший хизматлар учун диний ташкилот ва ходимлар томонидан тўланадиган ҳақ ҳам бошқалар тўлайдиган тўловлардан ортиқча эди. Бунинг устига, улар диний ишда ишлаган ватандошларга ҳар қандай нафақа беришдан, жумладан қарилик нафақаси беришдан мутлақо бош тортар эдилар.

Хулоса қилиб айтилганда, Худога ишонган одам коммунистларга ҳақ тўлаб ишониши керак эди. Шу ҳолларига уларнинг бошқаларни танкид қилишларига ҳайронсан.